

Europa maakt nu de grootste vluchtelingencrisis sinds de tweede wereldoorlog mee. Wereldwijd zijn er zestig miljoen mensen op de vlucht. Enerzijds zijn de gewapende conflicten en oorlogen in het Midden-Oosten en Afrika daar de oorzaak van en anderzijds zijn de migratie- en vluchtelingenstromen het antwoord op de ernstige onrechtvaardige verdeling van rijkdom en welvaart in de wereld. Deze oorzaken zullen vooralsnog niet veranderen, de vluchtelingenstromen zullen nog toe nemen.

Op televisie zien we dagelijks beelden van zinkende bootjes op de Middellandse Zee: dit jaar zijn reeds meer dan 2500 mensen verdronken. Ook zien we opgejaagde vluchtelingen die over land de Hongaarse grens en zo de EU trachten te bereiken, met als triestig hoogtepunt de 71 gestikte mensen in een koelwagen van mensensmokkelaars.

Mensonwaardige omstandigheden in de vluchtelingenkampen in Libanon, Turkije en Jordanië, die samen meer dan drie miljoen vluchtelingen uit onder andere Syrië en Irak opvangen, drijven de sterksten op de vlucht naar Griekenland waar ze van de regen in de drop belanden. Ze willen zo vlug mogelijk verder Europa in en botsen dan op de grenscontroles van de volgende landen. Even mensonwaardige toestanden met oorlog, terreur en hopeloze armoede drijven mensen uit onder andere Eritrea, Somalië en Nigeria op de vlucht naar Libië aan de Middellandse Zee. Van daaruit worden ze door mensensmokkelaars op weg gezet in gammele onzeewaardige bootjes naar Italië of Spanje.

En wat doet Europa? In mei geraakten de afzonderlijk Europese staten het niet eens over de opvang en verdeling van 40.000 gestrande vluchtelingen in Italië en Griekenland ! De Europese landen denken er alleen aan zich zelf te beschermen. Sommige lidstaten stellen zelfs het Schengenverdrag in vraag dat vrij verkeer oplegt van personen in achttien daartoe toegetreden

landen van de EU. Zij willen zelf hun grenzen kunnen bewaken en bepalen hoeveel mensen ze opnemen ! Ze willen zo nodig hekken bouwen en hun grenzen (hun achterdeur) op slot doen.

Uit wanhoop zetten vluchtelingen desnoods hun leven op het spel om hier te geraken. Europa kan dan niet opzij kijken en moet zijn grenzen openen, dit is een morele must ! Dat kan door humanitaire visa af te leveren aan haar grenzen. Door normale transportmogelijkheden aan te bieden zodat mensen geen levensgevaarlijke tochten moeten ondernemen en smokkelaars buiten spel gezet worden. En tenslotte door hier voldoende goed ingerichte opvangplaatsen te voorzien, waarna een ruimhartige asielprocedure kan gestart worden.

Europa zou meer aan resettlement moeten doen : het moet de meest kwetsbare personen zoals gezinnen en alleenstaande vrouwen met kleine kinderen, ouderen en zieken, die hier niet op eigen kracht kunnen geraken, zelf uit de kampen gaan halen en hier asiel verlenen.

We moeten ons ontdoen van het doemdenken dat vluchtelingen uit het Midden-Oosten hier de Islam willen vestigen en de Westerse cultuur vernietigen. Mensen vluchten niet om Europa te veroveren, wel om in vrede een normaal leven op te bouwen.

Europa moet het geweer van schouder veranderen: positief en niet repressief op de vluchtelingencrisis reageren. En voor wie meer 'economisch' denkt: het is beter miljoenen te spenderen aan opvang dan aan het afgrendelen van haar buitengrenzen en mensen gedwongen terug te doen keren. Europa vergrijst, de volgende decennia zullen we veel jonge mensen nodig hebben, en die zullen van buiten Europa moeten komen.

Kan er dan niets gedaan worden buiten Europa? Natuurlijk wel.

Steun de buurlanden zoals Libanon, Turkije, Jordanië en Marokko, die door de enorme toevloed vluchtelingen hen noodgedwongen in miserabele tentenkampen moet opvangen. Maak van die kampen als het ware dorpen met huizen en alle nutsvoorzieningen, met een school en een ziekenhuis, zodat mensen daar kunnen leven in afwachting op een dag naar hun land terug te kunnen keren.

Ook is er werk aan de winkel voor de Verenigde Naties. Corrupte leiders van armere landen, die vaak door de rijke landen uit eigenbelang de hand boven het hoofd gehouden worden, zouden met sancties op hun verantwoordelijkheid gewezen moeten worden, want zij werken migratie- en vluchtelingenstromen in de hand. De wapenhandel zou aan banden moeten gelegd worden. Het is een kanker die oorlogen onderhoudt. De olierijke Golfstaten zoals Saudi Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten zouden ook gedwongen moeten worden om materieel en financieel voor opvang van vluchtelingen te zorgen. Zouden, zou, zouden...dat is theorie. Hoe naïef moet men zijn om te denken dat dit mogelijk is ?

Concluderend: er is meer herverdelende solidariteit nodig. Wie het geluk heeft geboren te zijn in het welvarend deel van de wereld kan daarop geen rechten laten gelden. Hij mag zijn hoge levensstandaard niet veilig stellen ten koste van wie dat ontbeert. De aarde behoort aan allen. Fort Europa mag zijn grenzen niet sluiten voor de in nood verkerende vluchteling.

Piet Willems

29 augustus 2015